

BALMAZÚJVÁROSI ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

WPEDAGÓGIAI PROGRAM

HELYI TANTERV IV.RÉSZ

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

Az Oktatási Hivatal honlapján (oktatas.hu) elhelyezett irányelvek és alapprogramok - Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja 2. sz. melléklete szerint a 2011/2012. tanévtől kezdődően felmenő rendszerben történő alkalmazásával

OM azonosító szám: 039609

Hivatalos név, cím:
BALMAZÚJVÁROSI ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
4060 BALMAZÚJVÁROS, KOSSUTH TÉR 18.

Tartalom	2
IV. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG - NÉPTÁNC.....	3
Az alapközü néptáncoktatás célrendszere és funkciói	3
A képzés struktúrája	3
Tantárgyak.....	3
A néptáncoktatás általános fejlesztési követelményei	4
Kiemelt kompetenciák a néptánc területén	4
A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	5
1. Népi játékok.....	6
2. Néptánc.....	7
KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK	22
1. Folklorismeret.....	22
2. Tánc történet.....	32
VÁLASZTHATÓ TÁRGY	35
1. Táncjelírás –olvasás.....	35

IV. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG - NÉPTÁNC

I. Fejezet

AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A kárpát–medencei táncgyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat. tatás célrendszerében jelentős szemléletmód változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, táncgyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

Fontos, de inkább alapvető az a természete a néptáncoktatásnak, hogy olyan közösségi alkalmat teremtsen intézményi keretek között, mely szakít a hagyományos informális oktatási metodikával, hiszen a személyes elhatározás alapján lép be ebbe az oktatásba a tanuló. Így a közösségi együttműködés, tolerancia, illetve egyéb közösségi írott és íratlan szabályok ismerete, betartása is elengedhetetlen a működéshez. Közösségteremtő, közösségépítő, és mindezt úgy teszi, hogy a tanulók a saját hagyományos kultúrájukat művelik közben. Cél, hogy minden tanuló olyan használható, a hagyományokban gyökerező tudást szerezzon, melyet az általános alapfokú oktatásban nem lehetséges, ezért azt kiegészítve működik. Ennek a tudásnak alkalmasnak kell lenni arra, hogy egyes élethelyzetbeli nehézségekre megoldást nyújtson (tolerancia, közösségi munka, együttélés). Nem cél, hogy mindenki a jelen művészeti ág legkiemelkedőbb egyéniségévé váljon, de cél, hogy e- és más egyéb művészeti ág tisztelője legyen. Emellett azonban fontos a tehetséggondozás is. A kiemelkedő tehetségek megtalálása, tehetségük fejlesztése, pályaaorientáció.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

TANTÁRGYAK

Főtárgy:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:

Folklórismeret

Tánc történet

Választható tantárgyak:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás–olvasás (9–10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3	3	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tan- tárgy					1	1	1	1			1	1
Kötelezően vá- lasztható tan- tárgy			1	1					1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámait figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A NÉPTÁNCOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

Szakmai kompetenciák

A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése

A hagyományos népi játékmód ismerete

Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez

A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása

Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása

A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kiséretek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése

A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése

Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően

A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék fejlesztése

A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés

Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés

Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés

A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése

A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése

A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása

Társas kompetenciák

A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása

Tolerancia

Az önálló döntéshozatal képessége

Kezdeményezőkézség, egyéni feladat– és szerepvállalás

A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése

A szabálytudat kialakítása

A csoportnorma kialakítása

A közösségi szemlélet kialakítása

A környezet megővésének fontossága

Az egészséges életmód igénye

Környezettudatosság

Módszerkompetenciák

Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése

Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása

Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések

Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége

A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása

A hatékony önálló tanulásra nevelés

Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is

A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírállható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga

Néptánc

Folklórismeret

Művészeti záróvizsga

Néptánc

Tánc történet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként, illetve párban – helyezést ért el.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzatot kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő).

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Tananyag

Előkészítő 1.-2.

1. NÉPI JÁTÉKOK

A legfontosabb követelmény, hogy a gyerekek semmi nemű külső kényszerítő körülményt ne érezzenek, a foglalkozásokon a szabad cselekvés érzetét kell kelteni, hogy pszichológiai (külvilággal való ismerkedés, készségek, tevékenységek elsajátítása, begyakorlása, önértékelés kialakulása) és társadalmi (alkalmazkodó képesség, szabálytudat, hierarchia) szerepe miatt a gyerekek életében méltó helyet foglalhasson el. A gyerekeknek is szükségük van arra az érzésre, hogy ők is alakíthatják a világot, nem pedig előre meghatározott, eldöntött, megváltoztathatatlan utakat kell végigjárniuk. A képzés elemi szinten járuljon hozzá a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges feladat az önfeledt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játéköröm megélése.

Fejlesztési feladatok

- Alapvető mozdulattípusok fejlesztése a játéktevékenység során
- A ritmus – tér – térforma fogalmainak kialakítása
- Az ugrás és forgás technikai előkészítése
- A tanuló mozgáskészségének, önfegyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének, játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése
- A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

A játékműveltség felmérése

A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetése

Az alapvető mozdulattípusok

Játéktípusok:

Eszközös ügyességi játékok: (kacsázás, csigázás, bicskázás, golyózás-gombozás, ugrókötelezés, labdajátékok).

Az a lényeg, hogy valamely eszközzel a játészó kellő ügyességgel tudjon bánni, ami egyértelműen meghatározza a játék módját.

Sportszerű népi játékok: (bigézés, csülkőzés, kanászos, göncölés, tekézés, métázás). Kiválóan alkalmasak jellembeli tulajdonságok (ügyesség, bátorság, önuralom, önzetlenség, gyors felfogóképesség, versenyszellem) fejlesztésére.

Mozgásos játékok: (ügyességi és erőjátékok, fogócskák, vonulások). Természetesen a mozgás a központi elem, annak elvégzése a játék lényege és célja.

Szellemi játékok: (kitalálás, rejtő-kereső, tiltó). Szükséges, hogy a résztvevők jó memóriával, gyors reagálási képességgel, furfanggal, önuralommal, tudással rendelkezzenek, vagyis az eszüket kell használniuk.

Párválasztó játékok: (körjáték, leánykérők, társas). A gyerekek életében ugyan olyan fontosak az érzelmi kapcsolatok, mint a nagyobbak vagy a felnőttek esetében. A szűkebb családi kötelékből a tágabb közösségbe kikerülve a szeretet átvetődik a barátokra is.

Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok:

Mondókák, kiolvasók, kisorsolók: (természet, növény, állat, egyéb hangutánzók, csúfolók). Mindig valamilyen konkrét alkalomhoz vagy szándékhoz kapcsolódik, sajátos, mással fel nem cserélhető szerepe, funkciója van.

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallam-egységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok).

Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban).

Játékfűzések Rábaköz játékkincséből, illetve Hortobágy és Hajdúság játékhagyományából választott játékokból.

Ajánlott források: Kiss Áron - Magyar Gyermekjáték gyűjtemény
Hagyományok Háza – Helyi hagyományok sorozat

2. NÉPTÁNC

A hagyományos paraszti szokásrendben a tánc tanulása apró gyermekkorban elkezdődött és az évről-évre gyarapodó tudás vezetett a tánc funkcionális használatához. A könnyed, erőfeszítést mellőző elsajátításra törekedünk.

A játékokhoz fűződő lépések: szép, egyenletes járás, futás, egyes-kettes csárdás, szökellő, sarkazó, szökdelés, stb. saját énekhangra

Egyszerűbb néptánc típusok: dunántúli ugrós, egyszerűbb zárt összefogódzású csárdás elemek zenei kíséretre.

Szabadon választható tantárgy:

Népi ének

A népi gyermekjátékokhoz kapcsolódóan a gyermekjátékok dalok és énekek ismerete. A gyermekjátékok dallamának ismerete, illetve ritmusképletének visszaadása tapssal és dobogással. A negyed- és nyolcad értékek felismerése. Az éneklés megszerettetése. A magyar népzene, népi gyermekjátékdalok, jeles napi dalok megismertetése, a zenei anyanyelv elsajátítása.

Követelmények az előképző elvégzése után

a tanuló ismerjen legalább 10 kiszámolót, 20 különböző típusú játékot, 10 a táncokhoz kapcsolódó népdalt képes legyen a játékokhoz fűződő lépéseket szépen előadni, egyszerű ritmusképleteket visszaadni tapssal, dobogással (4x2/4-es), ugrós és csárdás motívumokból improvizálni
Önálló játék kezdeményezés.

Alapfok 1-6. évfolyam

Alapfok 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ugrástechnikák fejlesztése, a népijáték–ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása.
- A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban.
- A játék központi szerepének megtartása.
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.
- A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése.
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása.

Táncelőkészítő gimnasztika:

Tánctechnika:

Gimnasztika:

járás lábujjhegyen, sarkon, külső és belső láb élen,
futások különböző kartartással, lábemeléssel,
törzs-, kar-, fej gyakorlatok, súlyváltások, ugrásfajták

Speciális gyakorlatok:
helyes testtartás,
pozíciók fogalma (I., II.) - pozícióváltások,
térdhajlítás (demi-plié),
féltalpra emelkedés (relevé),
lábsúsztatás (battemend tendü).

Népi ének, ritmika (kötelezően választható):

Hangjegyérték gyakorlatok: nyolcad-, negyed-, félértékű járás tapssal,
Visszhang gyakorlatok,
Futótűz-ritmus továbbadása tapssal, dobogással
Népi gyermekjátékok dalanyaga
Ugrós-csárdás dallamok felismerése, azonosítása
Hangterjedelem bővítése
Kis hangterjedelmű dalok játék, tánc közbeni szabad éneklése
Somogyi és dunántúli dalok (min. 10)

Táncos nyelv:

irány fogalma: jobb-bal, előre-hátra, rézsút irányok,
alakzatok: kör, félkör, sor, oszlop, cikk-cakk.

Játék:

különböző típusú játékok (párválasztó, párcserélő, fogyó-gyarapodó, vonulós, kapuzós, sportos)
kiolvasók

Néptánc:

dunántúli ugrós (elsősorban Somogyból) alapmotívumok: cifra, höcögő, térdütögető, csapások és ezek variációi,
keresztező futó, vonulós-dudálós motívumok
eszközös táncok: fiúknak kanásztánc, lányoknak mezőföldi karikázó / egyes és kettes csárdás rugózva, sarkas,
sarkas höcögő, lengető höcögő, ezek variánsai, futó-tükörcsárdás.

Viselet:

a feldolgozott tájegység viseletdarabjainak ismerete.

Koreográfia:

a tanult eredeti anyag és játékok alapján.

Követelmények az alapfok 1. elvégzése után:

magabiztosan használja a különböző ugrásokat, testfordulatokat
ismerjen legalább 10 népi játékot (legalább 5 típusból)
ismerje fel az ugrós és a csárdás dallamokat (10 dalt)

ismerje a dunántúli táncok közül az ugrós, kanásztánc tánc típusok egyszerűbb motívumait

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.

Alapfok 2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése
- A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése
- A csárdás mozgáselemeinek előkészítése
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása
- Ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

– Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tánctechnika:

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok:

az eddig tanultak ismétlése, kombinációja

újabb pozíció (V.)

térdhajlítás (grand plié)

lábkörzések a földön

lábemelések (relevé lent)

karpozíciók (I., II., III.,)

ugrások: két lábon paralel ugrások (saute)

+1/4-et, 1/2-et fordulva jobbra-balra

lenthangsúly – fenthangsúly gyakorlatok

Népi ének, ritmika (kötelezően választható):

Egyenletes járás közben hosszabb ritmusképletek visszatapsolása

Kétszólamú mozgás gyakoroltatása

A tanult dalok kísérete ritmushangszerekkel

Kéz-láb kétszólamú munkája

A népi játékok dalanyagának ismerete

Ugrós, dús, lassú és friss csárdás dallamok felismerése, ismerete

A tanult dalok önálló éneklése (önálló kezdéssel)

Dinamikai gyakorlatok (gyors-lassú, halk-hangos)

Zárt hangzók helyes ejtése

Rábaközi dallamok (min. 10)

Táncos nyelv:

térirányok (1-8.)

karakter (stílus) - hasonlóság, azonosság, különbözőség

Játék:

szerepjátszó és sportos játékok tanulása

a játék központi szerepének megtartása

Néptánc:

Rábaközi táncok /dus, verbunk/

ugrós motívumok Rábaközből: kopogó, sarkas cifra, ugrócsapó és variánsai, terpeszcsapó

verbunk motívumok (Rábaköz): tapsbemerő, fordulós és variációi, lengető-séta, pattintó, csapó, hegyező

Koreográfia:

a tanult anyagból.

Viselet:

a feldolgozott tájegység viseletdarabjainak elnevezése, ismerete

Követelmények az alapfok 2. elvégzése után:

mozgásában tudatosan használja a térdhajlítást, féltalpra emelkedést

ismerjen legalább 10 népi játékot (legalább 5 típusból), aktív részvétel a játékban

a tanult rábaközi dalokat tudja önállóan elénekelni

ismerje a rábaközi táncok közül a dús, verbunk tánc típusok egyszerűbb motívumait, legyen képes improvizálni a tanultakból.

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizáció-ra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre.

Alapfok 3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
 - A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
 - Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
 - Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint
 - A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
 - Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
 - A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
 - A zenei lökötésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
 - Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
 - A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, valamint a nemi identitás erősítése
- tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tánctechnika:

gimnasztika

speciális gyakorlatok:

az eddig tanultak kombinációja

lábdobások

fejkapás technika

forgás

Népi ének, ritmika:

Kontrás taps gyakorlása

Járás-futás változó tempójú zenére

Szólóéneklés fejlesztése

Hajlítások

Önálló éneklési stílus kialakítása

Dél-alföldi dalkincs ismerete

Táncos nyelv:

tempó: lassú, közepes, gyors (táncípushoz kötve)

szimmetria - asszimetria.

Néptánc:

Dél-alföldi páros ugrós: egyes csárdás (pihenő), előrevágós cifra, oldalazó, hátravágó, kopogó, légbokázó-cifra, futó cifrával, csapások, haladó bokázók, föld-csapó, szökellős dobogó.

Dél-alföldi csárdás: kettes csárdás, darudübögő, fent hangsúlyos páros forgás, forgás váltók (huppantós, ledobbantós, bokázós), páros bokázó, oldalt dobbantós, kisharang, fél fordítás (döntéssel is), előre-hátrahaladó

A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös tánci közül választott tánc elmélyítése, a tananyag –bővítése

– A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése

– A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése

– Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő táncípus anyaga

Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a táncípus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Daltanulás:

Dél-alföldi és moldvai dallamok

Koreográfia:
a tanult anyagból

Követelmények az alapfok 3. elvégzése után:
az ismert motívumokkal tudjon helyben forogni, illetve haladni
tudja a pozíciógyakorlatokat összekapcsolni
ismerjen további 10 népi játékot (legalább 5 típusból), aktív részvétel a játékban
a tanult dél-alföldi dalokat tudja önállóan elénekelni
ismerje a tanult táncok zenei anyagát
ismerje a Dél-alföldi táncok közül az oláhos és lassús motívumait
tudja a moldvai körtáncok közül: kezes, öves, keresel, zdrabuleanka, kecskés táncokat.

Alapfok 4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tánctechnika:

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok:

Az eddig tanultak nehezített változatai

Ugró (addablé, jeté)

Forgások diagonálban

Alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb).

Népi ének, ritmika:

Nehezebb visszhanggyakorlatok

Koordinációs gyakorlatok

Hangterjedelem bővítése

A tanult táncok dalainak további ismerete

Új-régi stílusú népdalok (tudatosítás)

Lassú-friss tempó tudatosítása

Ütemváltó dallamok

Szatmári dallamok

Néptánc:

– A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése

– Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal

– Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

– A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése

– A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése

Szatmári verbunk, lassú és friss csárdás:

Különböző csárdások, cifra variációk, hegyezők, bokázók, kisharang, keresztező, fonás előre - hátra, félfordítás, lábfelhúzó (csizmaszárütő) fenthangsúlyos páros forgás, kiforgató, fiúknak csapások

Hajlikázó: vonulódok, kapuzók, egyéni szatmári figurák

Daltanulás:

A tanult táncanyaghoz kapcsolódó dallamok

a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztbanda, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus

Koreográfia:

Szatmári csárdás és verbunk, déli körtánc dialektus táncaiból

Táncfolklorisztika:

a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek:

jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés:

a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények az alapfok 4. elvégzése után:

ismerje a lábörzéseket, tudja ezeket végrehajtani

tudjon kombinált gyakorlatokat összekapcsolni

ismerjen 5 eszközös, ügyességi, sportszerű játékot

tudjon hosszabb ritmusképleteket memorizálni

ismerje a tanult táncok zenei anyagát

ismerje a Szatmári táncrendből: verbunk, lassú és friss csárdás, déli körtánc dialektus választott táncának motívumait

ismerje a motívumok ritmikai, dinamikai, plasztikai jegyeit

tudja a tanultakat alkalmi színpadi körülmények között

képes legyen a tanultakból improvizálni

ismerje a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését

Alapfok 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

– Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül

– A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése

– A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése

– A táncrend fogalmának kialakítása

– A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

– A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása

– A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

– A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása

– Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgáslelekezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése

– A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tánctechnika:

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok:

Alapgyakorlatok (rúd és középgyakorlatok)

Lábörzések (demi rond, rond de jambe par terre)

Ugrások (echappé) fordulva is

Forgások és ugrások diagonálban

Népi ének, ritmika:

Hosszabb ritmusképletek memorizálása

Nehezebb koordinációs gyakorlatok
Régi és új stílusú zene felismerés
Hosszabb ritmusképletek memorizálása
Dallamhajlítások
Önálló éneklési stílus kialakítása
Ritmushangszeres kíséret
Rábaközi, széki népdalok ismerete

Néptánc:

Rábaközi dús (kopogók, cifra variációk, légboka, teszegetők, ugrócsapó és variációi, terpeszcsapók, sétálás)
Verbunkok, páros verbunkok: falvankénti bontásban (Szil, Szany, Kapuvár, Vitnyéd)
Rábaközi csárdás: kettes "rezgő" csárdás (elsősorban Kapuvár), lassú csárdás variációk, lent hangsúlyos páros forgás, forgásváltók, előre-hátrahaladó forgás, csalogató és párelengedő motívumok, friss csárdás, kiforgatások, páros vonulós táncok
Széki négyes, csárdás, valamint sűrű és lassú tempók motívumainak ismerete
A legényes és a forgós–forgató táncok előkészítése
A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése (Szatmár)
A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése

Daltanulás:

Rábaközi dús, verbunk, páros verbunkok és csárdás dalok, széki négyes, csárdás dalok

Koreográfia:

Rábaközi dús, páros verbunk, lassú és friss csárdás, páros vonulós

Táncfolklorisztika:

a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek:

jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés:

a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyományát is

Követelmények az alapfok 5. elvégzése után:

tudja a tanultakat kombinálni

ismerje a tánc tanulásához szükséges technikai elemeket

ismerjen további 5 eszközös, ügyességi, sportszerű játékot

bővítse ismereteit a Rábaközi körverbunkról, dusról

a rábaközi táncrendből (dús, verbunk, lassú és friss csárdás, vonulós), valamint a széki táncrendből (négyes,

csárdás, tempók) tudjon magabiztosan improvizálni

ismerje a motívumok ritmikai, dinamikai, plasztikai jegyeit

tudja a tanultakat alkalmi színpadi körülmények között

A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

Alapfok 6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

– Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül

– Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgás emlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése

– A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tánctechnika:

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok: az eddig tanultak ismétlése, kombinációja

Népi ének, ritmika:

Összetettebb kombinációs gyakorlatok (különböző láb-, kéz-, fejmozgások)
Különböző tánc típus zenei anyagának felismerése a tanult táncrend alapján
A dúvó és esztam kíséret módok ismerete, tudatosítása

Néptánc:

Sárközi táncrend - karikázó ismétlése
Ugrós: sárközi cifrák, kiugrók, haladók, kopogók stb.
Verbunk: cifra, keresztező, hátravágó, záró, váltó, hegyező,
Csárdás: kettes csárdás, egy lépés, cifra, lippentő, keresztező, bokázó, sarkázó, sergő, forgó, mártogató, kopogók
Felcsíki táncok: páros forgás, kifordítás, forgás irányváltók, páros figurázás, csapásolás.

Táncfolklorisztika:

az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek:

jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés:

a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Daltanulás:

Sárközi ugrós és csárdás, felcsíki dalok

Koreográfia:

Sárközi és felcsíki táncrendekből

Követelmények az alapkör 6. elvégzése után:

tudja a tanultakat kombinálni
magabiztosan hajtson végre összetett koordinációs gyakorlatot (láb-kéz-fej)
ismerje a tanult táncok zenei anyagát
ismerje a Sárközi karikázó motívumait (lépő, csárdás, futó)
ismerje a sárközi és felcsíki táncrendet, improvizáció a tanultakból
ismerje a motívumok ritmikai, dinamikai, plasztikai jegyeit
tudja a tanultakat alkalmi színpadi körülmények között

A tanuló ismerje az alapkörű évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket.

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapkörű művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

Követelmények az alapkörű évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint
A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit
A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat
A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat
A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során
A színpadi törvényszerűségeket.
A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását
A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes

Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékezetére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására
A megszerzett ismeretekről beszélni

A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat

A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is

A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra

A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra

A másság elfogadására, a csoporthagyományok kialakításában való aktivitásra

Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Néptánc

Csoportban 5–10 perc

Egyénenként illetve párban: 2–3 perc

A vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

A vizsga értékelése

– Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

– Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

Továbbképző 7-10. évfolyam

A továbbképző 7-10. évfolyamokon a szabadon választható tantárgy: néptánc. Célja, hogy a tanulóknak módot adjon a további fejlődésre, az ismeretek elmélyítésére.

Továbbképző 7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás–ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgás technikai megvalósítása a különböző lábfőrészekben
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként
- A táncművelet funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncstílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tánctechnika:

Gimnasztika,

Speciális gyakorlatok:

az eddig tanultak neheztett változatai,
ugró (assamblé, jeté) gyakorlatok,
forgás digonálban

Népi ének, ritmika:

Összetettebb kombinációs gyakorlatok (különböző láb-, kéz-, fejmozgások)

Koordinációs gyakorlatok (más táncolnak, és mást tapsolnak)

A különböző tánc típusú és dialektusú zenei anyagok felismerése, alkalmazása a tanult táncrendekből ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnoták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés

Néptánc:

Széki táncrend:

négyes és csárdás ismétlése,
lassú szép páros összefogódzás, lassú lépő helyben
fordulva, előre és hátra haladva
porka-hétlépés motívumok: ropogtató, páros forgás,
előre-hátra lépő, lány kiforgatása, csapás díszítés
fiúknak sűrű és ritka tempó: bekezdő, kopogó, csapások, lezárók,
lábkörzések, figurák

Somogyi táncrend: karikázó és ugrós ismétlése, kiegészítése

Lassú és friss csárdás: kettes csárdás, keresztező csárdás, bokázós csárdás, rezgő, mártogatós, csalogató

Moldvai kör- és páros táncok

Hoina, kezes, rekecsini botosánka, románca, öreg magyaros, kecskés, keresel, szerba

Daltanulás:

Széki lassú, négyes, csárdás dallamok

Somogyi dallamok

moldvai dallamok

Koreográfia:

Széki és somogyi anyagból

Táncfolklorisztika:

az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az *adatközlők* megismerése

Viseletek:

jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés:

a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények a továbbképző 7. elvégzése után:

az ismert technikai gyakorlatokat tudja magabiztosan végrehajtani, összekapcsolni
aktívan vegyen részt a különböző népi játékokban (sportszerű, eszközös, ügyességi)

tudjon önállóan ritmusképletet alkotni

ismerje a tanult táncok zenei anyagát

ismerje a széki és somogyi táncrendeket

ismerje a motívumok ritmikai, dinamikai, plasztikai jegyeit

tudja a tanultakat alkalmi színpadi körülmények között

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására

Továbbképző 8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmasság tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

– Az ismeret elmélyítése, bővítése

– A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészeken

– A páros forgás és forgatás technika fejlesztése

– A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása

- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A táncművek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tánctechnika:

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok

Népi ének, ritmika:

Összetettebb kombinációs gyakorlatok (különböző láb-, kéz-, fejmozgások)

Koordinációs gyakorlatok (más táncolnak, és mást tapsolnak)

A különböző tánc típusú és dialektusú zenei anyagok felismerése, alkalmazása a tanult táncrendekből erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó dallamok

Néptánc:

Galga-menti táncok - Bag, Kartal, Galgahévíz

Karikázó csárdás, bekezdő, bukós sergő, váltó jobbra-balra

Verbunk: lépő, fordulató, bokázó, lengető, cifra, hegyező cifra, oldaltugró, csapó, sarkazó

Csárdás: egyes és kettes csárdás, lengető, aprózó, futó, hegyező cifra, bokázó, mártogató csalogató, lent hangsúlyos páros forgás, eldobások

Gyimesi táncok

a., Kárpát medencei:

féloláhos

verbunk

lassú és sebes magyaros

lassú és sebes csárdás

kettős jártató és sírülője

b., Balkáni táncréteg

sima héjsza

korobjászka

kerekes

tiszta héjsza

békási ruszka

hosszúhavasi

régi héjsza

c., Közép európai táncréteg

háromsírülős

egytoppantós

sántanémetes

háromtoppantós

hétlépés

porka

Táncfolklorisztika:

az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncgyományok, szokások

Viseletek:

jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés:

a saját táncrégión táncjai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyományát is

Daltanulás, koreográfiák:
A tanult anyagból

Követelmények a továbbképző 8. elvégzése után:

az ismert technikai gyakorlatokat tudja magabiztosan végrehajtani, összekapcsolni
aktívan vegyen részt a különböző népi játékokban (sportszerű, eszközös, ügyességi)
tudjon önállóan ritmusképletet alkotni
ismerje a tanult táncok zenei anyagát
ismerje a galga – menti és gyimesi táncokat (karikázó, verbunk, csárdás), ezek motívumait
ismerje a motívumok ritmikai, dinamikai, plasztikai jegyeit
tudja a tanultakat alkalmi színpadi körülmények között.

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

Továbbképző 9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészeken
- A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás– és ugrókészség fejlesztése
- A táncművek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tánctechnika:

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok

Népi ének, ritmika:

Összetettebb kombinációs gyakorlatok (különböző láb-, kéz-, fejmozgások)

Koordinációs gyakorlatok (más táncolnak, és mást tapsolnak)

A különböző tánc típusú és dialektusú zenei anyagok felismerése, alkalmazása a tanult táncrendekből

Néptánc:

Mezőségi táncok - Vajdakamarás, Magyarpalatka

lassú cigánytánc

szászka (ritka csárdás)

ritka szökös

sűrű csárdás

ritka magyar

sűrű magyar

korcsos

négyes

Kalotaszegi táncok - Méra

legényes

csárdás

szapora

Daltanulás, zene, koreográfia:

Mezőségi, kalotaszegi anyagból

erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja

Táncfolklorisztika:

az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncgyományok, szokások

Viseletek:

jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés:

a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyományát is

Követelmények a továbbképző 9. elvégzése után:

az ismert technikai gyakorlatokat tudja magabiztosan végrehajtani, összekapcsolni

aktívan vegyen részt a különböző népi játékokban (sportszerű, eszközös, ügyességi)

tudjon önállóan ritmusképletet alkotni

ismerje a tanult táncok zenei anyagát

ismerje a mezőszegi táncok (lassú cigánytánc, szökös, sűrű csárdás, ritka és sűrű magyar) vagy a Kalotaszegi

táncok (legényes, csárdás, szapora) motívumait

ismerje a motívumok ritmikai, dinamikai, plasztikai jegyeit

tudja a tanultakat alkalmi színpadi körülmények között

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

Továbbképző 10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

– A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncművelek funkciójának megismertetése

– Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül

– Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlekezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése

– Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása

– Az eredeti filmekről történő táncok szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása

– A vizsgahelyzetre való felkészítés

– Az önálló ismeretszerzés ösztönzése

– A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tánctechnika:

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok

Népi ének, ritmika:

Összetettebb kombinációs gyakorlatok (különböző láb-, kéz-, fejmozgások)

Koordinációs gyakorlatok (más táncolnak, és mást tapsolnak)

A különböző táncstílusú és dialektusú zenei anyagok felismerése, alkalmazása a tanult táncrendekből

Néptánc:

A tanult táncrendek ismétlése

Bonchidai magyar és román csárdások összehasonlítása

/invertita, lassú és friss csárdás -hertag/

Szászcsávási cigánytáncok /csárdás és szökő/

Daltanulás, koreográfia:

Bonchidai csárdások

Székelyföldi táncok - Jobbágytelke, Mezőkölpény

Verbunk: bokázó, ugróbokázó, kopogók, csapásolók, keresztezők, terpesz bokázó, koppantgató

Forgató: összerázó, átvető, lent hangsúlyos páros forgás, karalatti kiforgatások, ugró bokázó

Szöktető: cifrák, kopogók, párban és körben

Táncfolklorisztika:

a Kárpát-medence táncai, tánc kultúrája

Viseletek:

jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés:

a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények a továbbképző 10. elvégzése után:

az ismert technikai gyakorlatokat tudja magabiztosan végrehajtani, összekapcsolni

aktívan vegyen részt a különböző népi játékokban (sportszerű, eszközös ügyességi), ismerje a szabályokat

tudjon önállóan ritmusképletet alkotni

ismerje a tanult táncok, táncrendek zenei anyagát

ismerje a tanult táncrendek táncait, azok motívumait

ismerje a motívumok ritmikai, dinamikai, plasztikai jegyeit

tudja a tanultakat alkalmi színpadi körülmények között.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfítáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit

A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban

A tanult koreográfiákat

A tanuló legyen képes

A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően

A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Néptánc, 8–10 perc

A vizsga tartalma

– A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort

– A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál

– Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni

– A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

– a táncrend ismerete, stílusos előadása,

– a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,

– a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,

– a táncos mozgás és a zene illeszkedése,

– a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

1 db tábla vagy flipchart. 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép. Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal. Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor.

A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok, néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek.

A tanulólétszámnak megfelelő, a tanulmányi versenyekhez és tanévzáró bemutatókhoz szükséges megfelelő népviseletek, lábbelik.

KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK

1. FOLKLÓRISMERET

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. Világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye élményszerűvé a jeles napok és ünnepi szokások megismerését.

Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget.

Népszokások bevezetése: az egyes népszokásokat konkrét ismertetése előtt világossá kell tenni általában a néphagyomány ünnepi rítusainak formai összetevőit, illetve történelmi rétegeik eredetének forrásait. Ezek az alapok a továbbiakban folyamatosan alkalmazhatók a konkrét ünnepi szokások magyarázatánál.

A tanulók előtt világossá kell tenni, hogy egy-egy jeles napi rítus formailag a következő elemeket tartalmazza, azaz kellett tartalmaznia eredeti formájában:

rítuscselekmény

mondott rítusok (ének, mondóka, szerepszöveg)

rítusmagyarázat (eredetmonda, a szokás funkciójának, miértjének népi magyarázata)

A magyar népszokások kialakulásában szerepet játszó történelmi kultúrakör megismerése:

a kereszténység előtti magyarság szokás- és hiedelmvilágának maradványai

a görög-római antikvitás elemei

a germán-kelta-szláv európai pogányság nyomai

a zsidó-keresztény kultúrakör meghatározó és asszimiláló hatásai.

A paraszti és ünnepi időpontjait befolyásoló, különböző történelmi időszámítási rendszerek:

Hold év-nap év (állandó és mozgó ünnepek)

évkezdő időpontok (ádvent, karácsony, újév, Szent György nap)

Vigília-jelenség (a nap kezdetének változó felfogása)

ünnepi félév - gazdasági félév

napfordulók, napéjegylenlőségek.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A játék- és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése

– A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

A gyermekek játékkalkalmi és táncalkalmi

– A munkavégzéshez kötődő játékkalkalmak /libalegeltetés, kalákamunkák/

– A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe

– A tánc tanulása

– Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának – szokások, táncok, zenei kultúra – tanulása)

– A gyerekek táncalkalmi (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)

Az évkör téli ünnepeire ünnepei gyermekszemmel

konkrétan:

Advent (“Kisbőjt”)

Időbeli meghatározása, egyházi értelme, jelentősége

A fonó szokásköre, szerepe a falu téli szokásaiban

Disznótor

Ádvent-kezdő névnapok, a hozzájuk kapcsolódó mágikus, jósló praktikák (András, Katalin, Borbála)

Miklós nap (dec. 6.)
Miklós püspök legendája (ajándékozás)
Fonóbeli alakoskodás

Luca nap (dec. 13.)
Egykori évkezdés, napforduló
Luca apokrif szent-női démon (kapcsolata a fénnnyel, a baromfi termékenységével)
Lucajárás
Kotyolás
Luca szék, hiedelemmondák

Karácsony (dec. 25-26.)
Szentest (vigília-kérdés)
A téli napforduló pogány ünnepe (Baldr-mítosz)
Keleti misztérium-kultuszok
Hanuka
Újszövetségi történet (Jézus születése)
Karácsonyi asztal, étkezési szokások, halottkultusz
Mágikus és jósló praktikák
Kántálás, névnapköszöntők, vesszőhordás, Paradicsom-játék

Betlehemezés
Jézus születésének dramatizált megjelenítése

Regölés
Fő időpontja István napja (vértanú)
Jelmezek, szereplők, hangszerek
A rítusének szövegének elemzése (szarvas-ének, párosító, jókivánság, koledálás)
Földrajzi-történeti elterjedése
Ősvallási ösköltészeti elemek

Aprószentek (dec. 28.)
Újszövetségi történet
Korbácsolás, vesszőzés
Legényavatás

Szilveszter - Újév (Kiskarácsony)
Évkezdő szokások: zajkeltés, pásztorjárás, köszöntők, aranyosvíz
Mágikus és jósló praktikák
Étkezési szokások
A moldvai magyarok "hejgetése"

Vízkereszt (jan. 6.)
Újszövetségi történeti (a három napkeleti bölcs, Jézus megkeresztelése, kánai menyegző)
Vízszentelés, krétaszentelés, házszentelés
Csillaghordás, csillagének

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék- és táncalkalmait
A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
– A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése
A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése
A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során

Jeles napok Vízkeresztől Dömötör napjáig gyerekszemmel:

Farsang (jan. 6. - húshagyókedd)

Házasságkötések és az ezekhez kapcsolódó többnapos multságok

A pártában, illetve nőtlenül maradt házasulandó korban lévők tréfás-komoly megszegyenyítése (tuskóhúzás, szűzgulyafordítás stb.)

A mohácsi sokacok busójárása

A hétfalusiak borica-tánca (európai moreszka hagyomány)

A farsang szoláris jeles napjai

Február 2. Gyertyaszentelő (időjárásjóslás)

Február 3. Szt. Balázs püspök legendája, balázsolás, iskolástoborzás

Nagyböjt

Egyházi-vallási értelme, tilalmak, kötelességek

Böjti játékok, karikázó

Gergely-járás

Virágvasárnap

Újszövetségi történet (Jézus bevonulása Jeruzsálembe)

Barkaszentelés, barkával kapcsolatos mágikus praktikák

Kiszehordás, villőzés, zöldág-járás

Nagyhét

Az újszövetségi passió-történet kivetítve a hét egyes napjaira

Általános lusztrációs, megtisztító rítusok

Nagycsütörtök

A harangok "Rómába menetel", kereplés

Rituális mosakodás, szóttalan víz, hollóvíz, feregűzés

Nagyszombat

Új tűz gyújtása, tűzszentelés

Húsvét vasárnapja

Hajnali Jézus-keresés, halottkultusz maradványai

Körmenet, határjárás, határkerülés

Ételszentelés, étkezési szokások, húsvéti asztal

Húsvét hétfő ("vízbevető")

Termékenységvarázsló locsolás, vesszőzés

Tojásajándék, a tojás mitikus jelentősége, szimbolikája

Keddi viszontöntözés

Fehér vasárnap (mátkáló vasárnap)

Komatál küldés

A "műrokonság" (komaság, mátkaság) jelentősége a paraszti életben

Zöldfarsang (húsvétől pünkösdig)

Játszó A fiatalok játékszokása

Pünkösd

Újszövetségi értelmezés

A természet megújulásának ünnepe (római Florália, zsidó Sávutó)

Pünkösdi király és királynéválasztás, jelképes házasságuk a termékenység serkentése végett (Hortobágyon sport-szerű pásztorjátékok)

A pünkösdi királyné körülhordozása, mint vallási emlékűnnep, és mint kender növekedését serkentő mágikus szertartás

Árpád házi szent Erzsébet legendája, rózsacsoda, pünkösdi rózsza

A májusfa állítása, a májusfa "kitáncolása" (táncmultság rendezése), a májusfa kidöntése az ünnepekör lezárásaként

A húsvét-pünkösdi ünnepekör szoláris ünnepei:

Szent György nap (ápr. 24.)

Kezdő jellegű gonoszjáró nap, első kihajtás, harmatszedés

Körmenetek, határjárások

Varázslások, mágikus eszközök szerzése-készítése, gyógyfüvek gyűjtése

Elvásott kincsel kapcsolatos hiedelmek

Időjólás

Május elseje

Az újjászülető természet ünnepe, természetben tartott multságok (majálisok)

Fontos gonoszjáró nap, a boszorkánygyűlések jeles dátuma

Májusfaállítás, mint szerelmi jel

Szent István napja (jún. 24.)

Nyári napforduló

Rokon népek ünnepei-szláv, germán párhuzamok

Újszövetségi értelmezése (Keresztelő Szent János ünnepe)

Nap- és fényszimbolika, mágia (tűzgyújtás, tűzgrás stb.)

Párosító jelleg, termékenység varázslás, szentiváni ének

A tűzön füstölt gyógyfüvek, tűzben sült gyümölcsök mágikus hatása

Gazdasági jeles nap: a gabona töve "megszakad"

Munkavégző ünnepek:

Aratás

Kezdet: Péter - Pál (jún. 29.) Sarlós Boldogasszony (júl. 2.)

Aratókoszorú, felvonulás, aratóbál

Szüret

Hegytörvények

Szüreti koszorú, szüreti bál

Kádártánc, kapáscéh (Tokaj - Hegyalja)

Leányvásárok (gesztenyeszüret)

Az exogám közösségek házasságszerzési alkalmi (Baranya - Sárköz)

Pásztorok és cselédek évadzáró napjai:

Szent Mihály napja (szept. 29.)

A szezonra szerződött bérmunkások elszámolási, esetenként újrafogatási napja

Bálok

Időjárás

Vendel (okt. 20.)

Főként a nyugati területek juhászünnepe

Dömötör (okt. 26.)

Főként a keleti területeken "juhász újév"

Disznótor (András nap körül, adventben)

Szűkebb körű, családi multságok

Nyársdugás

Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom

– Munkavégzés a serdülő korban

- Legényavatás, leányavatás
- Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei
- Szokásjogok a paraszti társadalomban
- Leánynéző, háztűznéző, hozomány
- Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék
- Lakodalmi előkészületek
- Lakodalmi tisztségviselők, feladatok
- Lakodalmi szokások, rítusok

Legények és lányok játék- és táncalkalmi

- A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
- Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánckíséret)
- Böjti időszak (tavaszköszöntő játékok és a böjti karikázó)
- Bálok időpontja, helyszíne, bálrendezés

Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban

- Luca kettős alakja
- Betlehemezés
- Farsangi szokások
- A nagyhét eseményei
- A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái
- Pünkösdi királyválasztás
- Májusfaállítás
- Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt- és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

Az emberélet fordulói (az átmenetek rítusai):

Gyerekszületés, gyermekkor

- *Jósló praktikák a gyermek születése előtt*
- *Komatál hagyománya*
- *Keresztelő*
- *A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában*
- *Az anya avatása*
- *Munkára nevelés, gyermekmunka*

Születés

A születendő gyermek tulajdonságainak befolyásolására és megjósolásra vonatkozó praktikák, babonák

Terhes asszony státusza a családban és a falusi közösségben: előjogok és tabuk

Az újszülött családba fogadásának formái

Az anyával és az újszülötttel kapcsolatos védelmező mágiák a keresztelőig

Paszita, komatál

*Keresztelő, névadási szokások, keresztszülők szerepe, keresztelői multság
Asszonyavatás*

Gyermekkor

*Gyermekjátékok (táncoktatóval egyeztetve)
A paraszti gyermekkor tárgyi környezete
Munkára nevelés, a munkába állás fokozatai
A gyermekmunka, mint szokásalkalom
Gyermekkiváltások*

Legényélet, leányélet

*Serdülők számára szervezett alkalmak, ahol elsajátíthatják a felnőtt fiatalság viselkedésmódját (serketánc, aprók
tánca, gyermeklakodalom stb.)*

A nem felavatott serdülők tilalmai, a tabuk megszegésének megtorlása

Legényavatás, leányavatás

*Fiatalok együttes szórakozásának, megmutatkozásának többé-kevésbé szervezett alkalmai (táncalkalmak, játszó,
kollektív munkaalkalmak)*

Udvarlási szokások, szerelmi élet

Párválasztás

Szokásjog, a párválasztás szempontjai

Endogámia, exogámia

A házasság előkészítése

Közvetítés

Leánynéző, háztűznéző, kéretés

A házasságkötést megelőző jogi megállapodások, móríng, hozomány

Kézfogó, eljegyzés, jegyajándékok

Próbaházasság

A kereszténység előtti magyarság házassági szokásai

Történeti források információi

A recens anyagban fellelhető utalások

Leányrablás, leányszöktetés, levirátus, asszonyvétel

Lakodalom

A lakodalmi rítusok rendje

Lakodalmi tisztségviselők, szerepek (vőfénykönyvek)

Hérész, hivatalnok

Táji eltérések

A házasságok életmódja

Családformák, nagycsalárendszer

Új státusza falu társadalmában, jogok és tilalmak

Vadházasság, félrelépés, közösségi szankciók

Halál

A hagyományos paraszti közösségben élő ember viszonya az elmúláshoz

A halálra való felkészülés

Haldoklóval kapcsolatos szokások, hiedelmek, mágia, tilalmak

A sirató

Temetkezési szokások, a temetés, sírjelek (kitérve a pogány magyarság temetkezés rítusainak emlékeire)

Halotti tor, gyász, emlékünnepek

Kísértet, hazajáró halott, halottlátó, halottkultusz maradványai

Felnőttek, idősek és az elbúcsúztatás szokásai

– Paraszti munka, munkaszervezés

– Az idősek társadalmi szerepe a paraszti társadalomban

– Előjelek, jóslások, hiedelmek

– A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások

- Virrasztás, temetés, siratás
- A halotti tor
- Fejfák, kereszték
- Mindenszentek napja
- Halottak napja, megemlékezés a halottakról

A házasok táncalkalmai

- Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
- Táncalkalmak a farsangban (házasok bálja, batyusbál)
- Asszonyok mulatságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)
- Férfiak mulatságai (pincézés, tejbemérés)

Felnőttek az évkör ünnepein

- Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)
- A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)
- Szent György napja
- Virágvasárnap
- A húsvéti ételek jelképrendszere
- Fehérvasárnap
- Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások
- Szent István napja, új kenyér ünnepe
- Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás
- Szent Mihály napja
- Dömötör napja, Vendel napja

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt– és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása
- A tananyagban meghatározott régi– és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának megismertetése
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A magyar nép hiedelemvilága

A népszokások anyagának átvizsgálása, hangsúlyozva a hiedelem összetevőit

Sámánizmus

Pogány elemek

Keresztény elemek

A magyar parasztság hiedelemvilágának történeti rétegei

Ősmagyar réteg (finnugor illetve ógörög elemek)

A délkelet-európai sztyeppék nagyállattartó nomádjainak világképe

Európai pogány réteg (mediterrán antikvitás, germán, kelta, szláv ősvallás)

Zsidó-keresztény kultúra

A magyar ősvallás

Régészeti, nyelvészeti és történeti anyagban fellelhető adatok megismerése (többes lélekhit, fordított túlvilág, totemizmus, szakrális fejedelemség)

Sámánizmus (földrajzi-etnikai elterjedés, története, kutatása)

A sámánhit alapelemei (közvetítő funkció, transz-technika, született hatalom)

A sámánizmus nyomai a magyar parasztság kultúrájában (táltos, halottlátó, mesei motívumok), regölés, boricatánc

Világkép

A sámánhitű népek világképe
Párhuzamos világismeret elemei (bibliai, iskolai, pogány)
Világ keletkezéséről szóló mítoszok
Föld, világfa, életfa, világrétegek, világvége
Az égitestekkel kapcsolatos hiedelmek
Szél, vihar, égbolt, szivárvány
Fémek, kincsmondák
Tűzkultusz
Növények
Állatok (totemizmus, tabunevek)
Emberi testrészek
Mesterséges környezet (ház, termőföld stb.)

Természetfeletti lények

Az alsó mitológiai fogalma, animizmus
Mesei lények, hiedelemlények
Metamorfózis, ambivalencia
Lidérc, ludvérc: fényjelenség, együtháló démon, tüzes ember, segítő mint-mike
Szépasszony: negatív női démon, megjelenésének helye és ideje, tündérek, kisasszonyok, váltott gyermek
Környező népek hasonló lényei
Kísértet, hazajáró halott

Természeti démonok

Vízi lények
Egyetemes néphit, és mitológiai párhuzamok
Eredeti lények
Gabonadémon
Óriások, törpék, tündérek (germán, kelta, szláv párhuzamok)

Ördög

A kereszténység előtti mitológiai degradált alakja
A bukott angyal mítosza
A dualisztikus hitvilág démiurgosza
Alvilági lény, a boszorkányok ura

Luca

A téli napforduló ambivalens női démona
Az asszonyi vétségek, tilalmak ellenőrzője
Baromfi termékenyégével való kapcsolata, madáralak
Szembetegségek gyógyítója
Apokrif szent

Természetfeletti erővel rendelkező emberek

Táltos

Sámánizmus, a pogány sámán magyar recens megfelelője
Táltos mondák

Garabonciás

Nyugati mágusalak és táltos elkeveredése
Kelet-nyugat irányú elterjedése
Boszorkány
Népmesei boszorkányalak (Baba Jaga, vasorrú bába - szláv hatás)
A középkori boszorkánypercek boszorkányalakja, történeti összefoglalás, boszorkányszervezetek, sátánizmus, eretnokségek, pogány hitmaradványok

A néphit boszorkánya, történeti elemek, tudományszerzés, oldás-kötés, gyógyítás, metamorfózis, gonoszjáró napok, védekezés, hiedelemmondák.

Tudományosok

A gonoszok, boszorkányok ellenfelei: tudós pásztor, tudós kocsis, molnár
Értelmiségi ördöngösség: Faust-monda stb.

Látók, nézők, gyógyítók
Léleklátó, halottlátó
Jósló koldus vagy vándor
Javasok, gyógykovácsok

A magyar tündérmesék világának hiedelelemei
Már nem élő hiedelmek alakjai
Eltérések a valóbban hitt hiedelmek alakjaitól
A sztyepei nomád hősénekek hatása
Babonák, babonás cselekmények
Rontás, igézés
Szerelmi varázslatok
Megnyomás, lóvá tevés
Haszonelvétel
Védekezési praktikák
A jövő megismerését és befolyásolását célzó varázslatok
A szó ereje: ráolvasás, tabunevek, antik párhuzamok

A régi táncréteg jellemzői

Körtáncok

- Középkori táncgyomány, lánc- és körtáncok
- Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánc kultúrában

Eszközös pásztortáncok

- Kanásztánc, pásztortánc
- Pásztorbotoló, cigánybotoló

Ugrós–legényes tánc típus

- Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)
- Erdélyi legényes táncok

Küzdő karakterű páros táncok

Forgós–forgató páros táncok

- Reneszánsz táncgyomány, forgós–forgató páros táncok
- Lassú tempójú páros táncok
- Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok
- Az új táncréteg jellemzői
- A reformkor tánc kultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása

Verbunk

- A szóló verbunk
- Szabályozott szerkezetű verbunkok

Csárdás

- A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)
- Körcsárdás, hármás csárdás

A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői

- Dunai dialektus
- Tiszai dialektus
- Erdélyi dialektus

A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

Követelmények

A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során meg-
tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a
társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedel-
mi funkcióját, magyarázó történetét

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket,
s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett
ismeretek alkalmazására, a tér–idő összefüggéseinek felismerésére

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására

Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbözőségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Folklórismeret

Írásbeli: 30 perc

Szóbeli: 5 perc

A vizsga tartalma

– A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll

– Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint
problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz

– A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról

Témakörök

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Az emberélet fordulói

Táncdialektusok

A régi és új táncréteg tánc típusai

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

– A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák

– Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

– A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése

– Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

1 db tábla vagy flipchart. 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép. Hangzóanyag lejátszására
alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal. Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor. A tananyaghoz kapcsolódó
könyvek, kiadványok, néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek.

A tanulólétszámnak megfelelő, a tanulmányi versenyekhez és tanévzáró bemutatókhoz szükséges megfelelő
népviseletek, lábbelik.

2. TÁNC TÖRTÉNET

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése.
- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése.
- Stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a tánc műfajok iránti érzékenység fejlesztése
- Más népek tánc hagyományainak megismerésére, több tánc műfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc

Az őskor táncélete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok

Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánc kultúra

A középkor tánc kultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték, jokulátorok

A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánc kultúrája

A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei

A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága

A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében

A balett megjelenése Magyarországon – „Eszterházy esték”

A romantika hatása Európa táncéletére

A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszti táncok – Körmagyar

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal.

Követelmények

A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése
- A tánc ház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése
- Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a tánc műfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése.

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája

A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére

A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói

A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta, Csupajáték

Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese – Honvéd Táncszínház (Szabó Iván), Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT – Budapest Táncegyüttes (Molnár István), BM Duna Művészegyüttes (Náfrádi László)

A tánc ház-mozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre

A koreográfusnemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben

A művész- és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében
A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei
A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez.

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

Az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket

A tanuló legyen képes:

Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Tánc történet

Írásbeli: 30 perc

Szóbeli: 5–10 perc

A vizsga tartalma

A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított tánc történet témakörökből áll

Az *írásbeli vizsga* feladatlapja különböző tartalmú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését valamint a problémamegoldást ill. értelmező választ igénylő feladatokat tartalmazza

– A *szóbeli vizsgán* a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról

Választható témakörök:

Az őskor táncművészete

A középkor jellemző táncformái

A reneszánsz és barokk kor táncélete

A romantika

A reformkor táncélete

A XX. század táncélete

Gyöngyösbokréta mozgalom

Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon

Hazánk jeles alkotói és műveik

A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

– A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák

– Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

- A tananyagtartalom elsajátításának mértéke
- Az összefüggések ismerete
- A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

1 db tábla vagy flipchart

Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

Tánc történeti kézikönyvek, lexikonok

Tánc történeti videó és/vagy DVD filmek

VÁLASZTHATÓ TÁRGY

1. TÁNCJELÍRÁS –OLVASÁS

A képzés járuljon hozzá a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc táncjelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása
- A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése
- A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalszám, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat- és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése
- A mozdulatanalizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér-, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés

A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései

A táncjelírás alapfogalmai (vonalszám, irányok) és alkalmazásuk

A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése

A helyzet típusai (testpozíció–állás, súlytalan testrészek mozdulatlanlansága, szünet a testben, térben, helyen) és jelölésük

A táncjelírásban használt kiegészítő jelek (távolság csökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kis térdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatás jele) és alkalmazásuk

Követelmények

A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a tanult mozdulat és helyzettípusokat, a táncjelírás vonalszámát és jeleit.

A tanuló legyen képes a frontirányok felismerésére és helyes használatára, a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására, a motívumok ritmusának pontos eltapcsolására, a motívumokban szereplő mozdulattípusok felismerésére, az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A további mozdulattípusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése
- A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos–eszköz viszonyának rögzítése
- A mozdulatelemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással
- A mozdulatanalizáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása

Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos–eszköz viszonya) jelölése és olvasása

Táncjelírásnál használt kiegészítő jelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása

Követelmények

A tanuló ismerje a helyzet- és mozdulattípusokat és azok jelölését a vonalszámrendszerben

A tanuló legyen képes a különböző tánc típusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására, a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására, egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

1 db tábla, vagy flipchart. Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor. A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok, kézikönyvek, lexikonok.